

La vaga de la Roca (1976-1977), una generació després

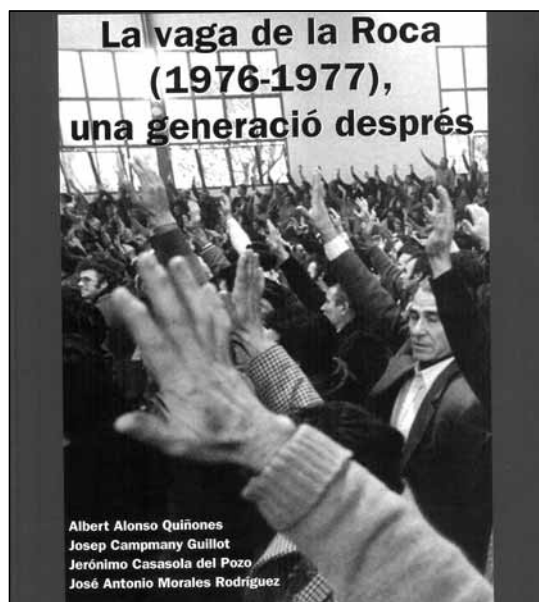
Albert Alonso, Josep Campmany i altres

Gavà: Centre d'Estudis de Gavà, 2008

resenyes

ELIONOR SELLES

El llibre *La vaga de la Roca (1976-1977)*, editat pel Centre d'Estudis de Gavà, és el resultat d'una exposició que el mateix Centre d'Estudis va fer sobre aquella vaga el passat any 2008. Els autors, Albert Alonso, Josep Campmany, Jerónimo Casasola i José Antonio Morales, han pres una iniciativa que hem de celebrar, perquè se situa en la línia d'analitzar, de manera rigorosa i aprofundida, el ric patrimoni de la comarca que és el moviment obrer dels anys seixanta i setanta.

llores salarials i laborals, van representar un canvi en la vida de moltes persones, un impacte en la societat de l'època i una contribució decisiva en la finalització de la dictadura franquista. La vaga de la Roca, però, no va ser una més, tot i que comparteix amb moltes d'altres, això sí, alguns aspectes importants: l'esclat del conflicte per la no acceptació de l'acomiadament injust de companys, la unitat dels treballadors, la solidaritat arribada d'arreu, l'ocupació dels

El llibre està estructurat en quatre capítols. El primer és un repàs, breu però prou documentat, de l'inici i evolució de l'empresa Roca de Gavà. En el segon capítol es relata el conflicte de la primavera de 1976 que va servir d'antecedent i preàmbul de la vaga de la tardor i hivern de 1976-1977, objecte d'estudi del llibre. El capítol més extens és el tercer, íntegrament dedicat a explicar, documentar i valorar la gran vaga dels 95 dies. Per cloure el llibre, quatre fulls dedicats a fer un repàs sumari sobre el futur de l'empresa i algunes notícies sobre el moviment obrer. Els autors han utilitzat fonts interessants i necessàries, han rescatat cintes enregistrades de les assemblees, un dels aspectes més valuosos d'aquesta vaga, han consultat les fonts jurídiques provinents dels advocats laboralistes que van actuar en el conflicte i han analitzat fonts d'hemeroteca. Cal destacar la important presència d'il·lustracions que donen el contrapunt indispensable al text.

Al Baix Llobregat abunden els exemples de vagues i conflictes que, a banda de l'obtenció d'importants mi-

espais públics davant la impotència de les autoritats, el tancament multitudinari de treballadors en edificis religiosos i l'habilitat de portar al límit les normes i reglaments de la legislació laboral franquista. Aquesta ressenya no pot abordar tots i cadascun dels aspectes que el llibre, honest i treballat, aborda, i per això esmentaré només dos elements que, des del meu punt de vista, i crec que també des del punt de vista dels autors, són essencials per entendre la vaga que es va desenvolupar a la factoria de la Roca de Gavà entre 1976 i 1977. El primer dels aspectes a què em refereixo és l'ús de l'assemblea, i el segon és el moment en què es produeix el conflicte, uns mesos especialment delicats en el procés de la transició. Essent dos aspectes diferents, el context del moment en què es produeix la vaga farà que ambdós estableixin lligams ben estrets. L'assemblearisme era un model propi de les organitzacions radicals inserides dins del moviment obrer que no pretenien tant obtenir una millora laboral o concessió puntual, com estendre la lluita obrera contra el capital del qual la dictadura franquista només era un exemple més. La presència de militants d'aquest tipus d'organitzacions al conflicte de Gavà

—de trotsquistes a autogestionaris— va ser prou important i això va fer que aquesta manera de fer topés amb la força, gairebé hegemònica a la comarca, de Comissions Obreres amb una forta arrel comunista (PSUC). La lluita obrera, vista des d'aquesta altra òptica, buscava la millora laboral per enfortir un moviment obrer que havia de ser l'element essencial de la lluita contra la dictadura franquista. Com els autors refereixen en diverses ocasions, aquesta no va ser una vaga més; la vaga de la Roca de 1976-1977 pretenia ser la mostra, des d'un sector del moviment obrer, de la capacitat que aquest moviment posseïa per fer les coses de manera diferent, i, segons el seu parer, de manera més autèntica i revolucionària.

Si algun retret he de fer a aquest llibre magnífic és l'excessiva simpatia dels autors envers la mirada d'aquestes organitzacions radicals —que no sobre els treballadors protagonistes de la vaga— que els duen a forçar una mica el context per tal de confrontar dues posicions davant la transició democràtica. Segons diuen de manera reiterada, en aquesta vaga es contraposen dues maneres d'entendre la transició: els partidaris del pactisme (les CCOO del

PSUC) i els partidaris del trencament (les organitzacions radicals). La vaga de la Roca acaba a principi del mes de febrer de 1977, un moment de forta expectativa en què totes les espases estan en l'aire. Un temps d'ambigüitat on es barreja una certa tolerància per l'oposició més moderada i un alt grau de violència contra el que es considera extrema esquerra —recordem els atemptats contra els advocats laboralistes i personal de CCOO a final de gener de 1977. Relacionar la fi de la vaga de la Roca —en la qual, segons els autors, les tesis pactistes acabarien triomfant— amb el Pactes de la Moncloa (octubre de 1977) —el pacte social que, de nou segons els autors, es buscava ja a final de 1976— és una mica forçat, sobretot quan, el mes de febrer, el govern mateix no tenia encara gens clara la legalització del PCE-PSUC.

En definitiva, i a banda de polèmiques acadèmiques, aquest és un llibre d'obligada lectura per aquelles persones interessades en un dels capítols més importants de la història del Baix Llobregat, el moviment obrer, vertebrador del patrimoni comú de la lluita antifranquista de la comarca.